

Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích
Školitelský posudek na bakalářskou práci

Název práce: **Chemické názvosloví: srovnání češtiny a španělštiny z hlediska jazykových postupů**
Autorka práce: **Karolína Trappová**

Předkládaná bakalářská práce nabízí neotřelé téma, neboť předpokládá nejen lingvistické znalosti, ale také dobrou orientaci v názvosloví používaném v chemii. Diplomandka se rozhodla, že porovná zejména dva aspekty: názvy chemických prvků a nomenklaturu anorganických sloučenin. Každý z těchto bodů nabízí odlišné zaměření lingvistické, proto autorka pro část týkající se názvů prvků logicky volí analýzu onomaziologickou, kde sleduje zejména onomaziologické postupy a motivace pojmenování prvků; v druhé části se zaměřuje na slovotvorné procesy při vzniku nomenklatury.

Vzhledem k odlišnostem obou jazyků lze očekávat zajímavé výsledky, jednak u části názvů prvků, kde pro češtinu vstupuje Presluv systém, jednak u části sloučenin, kde opět český systém vykazuje anomálii v podobě pevně daného systému koncovek vázaných na oxidační čísla. Autorka sice přináší četné informace ohledně etymologie či onomaziologie prvků na jedné straně a o podstatě nomenklatury, ukazuje, že umí lingvistické postupy aplikovat na specifický jazykový vzorek, nicméně celkový výsledek působí poněkud rozpačitě. Dle mého názoru mohou za to tyto faktory:

- Text jaksi váhá mezi lingvistikou a chemií. Autorka se chvíli staví do role pozorovatele jazyka a chvíli do role učitele chemického názvosloví. Rozumím tomu, že je nutné seznámit s podstatou nomenklatury, nicméně je třeba uvážit do jaké míry.
- Struktura práce procházela bouřlivým vývojem, obrisy nějaké logické struktury se rýsovaly postupně. Nicméně výsledek je stále určitým návalem poznatků, v němž se příjemce ztrácí. Kupříkladu není zřetelně uvedeno, zda se oddíl o onomaziologii prvků periodické tabulky týká latinských názvů, nebo českých či španělských. Vzhledem k používání slov jako *stříbro*, *zlato* usoudí příjemce, že se jedná o češtinu, nicméně závěrečná kapitola o pojmenování Preslových prvků ho ujistí, že se jednalo (snad) o latinské názvy. Vykystává pak tedy další otázka, proč nejdou tyto Preslovovy prvky uvedeny až v následující kapitole, věnované české nomenklatuře a z jakého důvodu jsou zahrnutý do celkového vyčíslení motivací pojmenování? Nehledě na to, že i Preslový názvy mají svou motivaci, jistě shodnou s kategoriemi uvedenými v grafu na str. 25, z čehož plyne dvojí: buď měla být jejich motivace zhodnocena a rozřazena dle stejných kritérií, nebo měla být celkově vyjmuta a spočítána pro češtinu zvlášť?
- Nedostatky v rozvržení práce způsobují, že nejzajímavější a nejhodnotnější část práce, tedy analýzy slovotvorných postupů, zůstává jaksi upozaděna. Domnívám se, že autorka zde platí daň za to, že jednotlivé části práce vznikaly sporadicky a bez pevného plánu, což se nepodařilo úplně odstranit.

S uvážením výše uvedeného konstatuji, že diplomandka prokázala určitou schopnost na základě odborné literatury lingvisticky uchopit jazykový vzorek a zpracovat jej, alespoň do dílčích závěrů. Z tohoto důvodu tuto bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou **dobře** s tím, že konečná známka bude stanovena na základě obhajoby.

V Českých Budějovicích, 3. června 2016.

.....
Mgr. Miroslava Áurová, Ph.D.